

Стенограма передачі Свобода слова 13.12.2019. Переклад

наводиться в перекладі з оригінального тексту, окрім фрагментів, які лунали українською
Оригінал передачі за посиланням <https://youtu.be/-Zygl0J5gnw>
Копія з субтитрами за посиланням <https://youtu.be/iORfP0uVvRo>

[Вступна промова Савіка Шустера](#)

[Презентація справи \(українською\)](#)

[про складнощі розслідування: бомба вибухнула і не залишила слідів](#)
[різні версії: ми взяли за базову досить широку версію дестабілізації](#)
[розповідь про родину Грищенків: знайшли сліди ДНК на міні, яка "практично схожа" на ту, яка "не залишила ніяких слідів"](#)
[міністр розповідає про свою особисту участь в розслідуванні: вони "креслили схемки"](#)
[розповідь про підлив електроопор в Криму](#)
[виклад версії про нібито зникнення зловмисників і ночівлі в будинку у Антоненко](#)
[розповідь про несподівані результати експертизи: висновок експерта треба "ложить" в основу обвинувачення](#)
[розповідь про появу Бірча: він прилетів зі своїми висновками](#)
[про телефони, які "не відповідали"](#)
[про кульгавість Антоненко: "на цьому відео він трошки тягне ніжку"](#)
[щодо різних інших міркувань і причин арешту](#)
[про міну МОН-50: з неї було вилучено частина тротилу](#)

[Перерва](#)

[Відновлення передачі](#)

[Виступ Севгіль Мусаєвої](#)

[відповідь міністра Авакова на питання про перешкоджання слідству](#)
[відповідь міністра Авакова на питання про зміну керівництва і про "допомогу" з боку прокуратури](#)
[відповідь міністра Авакова на питання про відсутність мотиву. "Ну який мотив? Це шизофренія, чистої води, це неадекватність певна"](#)

[Слово головного редактора "Цензор.НЕТ" Юрія Бутусова](#)

[міністр Аваков заявляє про дозвіл на арешт як підтвердження підозри і позапроцесуальний вплив на суддю:" ми пред'явили суду більш повний обсяг інформації, вони приймали рішення](#)
[міністр Аваков відповідає на питання про відсутність прямих доказів:" треба працювати з їхньої життям більш детально, а вони відмовляються давати свідчення"](#)

[Виступ Дмитра Гордона: мене охороняло СБУ з собаками](#)

[Питання від Олександра Мартиненка](#)

[міністр Аваков бреше про покровителя, який повинен" витягнути і захистити ", про спеціальні окуляри і фантазує про фотографування машин Андрієм Антоненком для створення дублів машин: "складний технічний злочин, Президент був вражений"](#)

[Питання від Ірини Геращенко](#)

[міністр Аваков про Президента: "ми надали проміжний звіт під підпис секретний. Він бачив, що ми знаходимося на виході".](#)

Вступна промова Савіка Шустера

[Савік Шустер:] Вбивство Павла Шеремета... Я не знаю, багато хто, напевно це пам'ятає. Я просто розумію, що люди, які у нас в студії... Ми запитали до програми, 85% людей не бачили вчорашню прес-конференцію. Тому я б запропонував так: давайте ми все ж людям дамо інформацію, яку... ну, яка необхідна.

Презентація справи (українською)

[Закадровий голос, українською:]

20 липня 2016 року було вбито журналіста Павла Шеремета. Його автомобіль вибухнув о 7:43 ранку, у середмісті Києва. Згодом, правоохоронці показали відео, на якому видно, що у ночі вибухівку під авто заклали жінка і чоловік. За 3 роки поліція проаналізувала 35 різних злочинів, де застосовувалася вибухівка. Увагу привернули два із них:

Перший. Восени 2015 року у Херсонській області, неподалік селища Чаплинка, 2 вибухи пошкодили опори ліній електропередач. З місця підризу у слідства є фото зі спини чоловіка, одягнутого у чорну кофту із символікою heavy metal групи. Людина в одязі із подібним принтом, закладала вибухівку і під авто Шеремета у 2016. Слідство вважає, що це Андрій Антоненко, на псевдо "Riffmaster".

"Андрій Антоненко, 48 років, киянин. Музикант, військовослужбовець, сержант Сил спеціальних операцій Збройних сил України. У 2003 році заснував власний авторський проект гурт "Riffmaster". З перших днів війни на Донбасі допомагав військовим як волонтер. 2017 року вступив до Сил спеціального призначення. Його авторську пісню "Тихо прийшов, тихо пішов" вважають гімном Сил спеціальних операцій.

Ланками, що доводять причетність Антоненка, за версією поліції, є місце проживання Riffmastera на той момент, поблизу будинка Павла Шеремета, накульгування та те, що він носить схожий із вбивцею журналіста одяг. Крім того, слідство зацікавили двоє знайомих Антоненка — дитячий хірург Юлія Кузьменко та громадянин К. з позивним "Електрик". Кузьменко поліцейські теж оголосили підозру.

"Юлія Кузьменко, 40 років, родом з Донеччини, місто Бахмут, лікар-хірург серцево-судинної вищої кваліфікаційної категорії, кандидат медичних наук. З 2006 року завідує відділенням у Центрі дитячої кардіології і кардіохірургії у Києві. Оперує дітей з вродженими вадами серця. У 2014 році була лікарем-волонтером під час Євромайдану, а згодом продовжила волонтерську діяльність на сході України. Виховує 13-річного сина. Кузьменко та Електрик жили разом, мали спільних друзів, жінка волонтерила, чоловік служив у зоні бойових дій. На одному зі спільних фото слідчі побачили поряд із Юлією Кузьменко волонтерку Яну Дугар[ь] — третю підозрювану у справі Шеремета.

"Яна Дугар[ь], 26 років, родом з Полтавщини. Молодший сержант, медична сестра одного з парашутно-десантних батальйонів 25-ї окремої повітряно-десантної бригади Збройних сил України. З початком війни на сході, Яна працювала військової медсестрою у 66 Військовому мобільному госпіталі, кілька років допомагала пораненим на лінії бойового зіткнення. Кавалер ордена "За мужність" 3 ступеня, нагороджена різними відзнаками, зокрема і нагрудним знаком "Знак пошани" від Міністра оборони України.

Другий злочин, який привернув увагу правоохоронців, — це замах на бізнесмена улітку 2018 року, у місті Косів, Івано-Франківської області. Кілери використали саморобний вибуховий пристрій, майже ідентичний до того, яким вбили Павла Шеремета. Слідчі встановили машину, у якій їхали закладати вибухівку і людину, що її орендувала. Це був Іван Вакулєнко, на псевдо "Пістолет". Підозрювані у замаху — подружжя Грищенко, Інна, на псевдо "Пума", та Владислав прізвисько "Буча".

"Інна та Владислав Грищенко — подружжя, відоме за своїми позивними "Пума" та "Буча", бійці "Правого Сектору". Інна з родини військових, до фронту працювала у СІЗО та Бучанський колонії. В АТО була начальником оперативного відділу контррозвідки

“Правого сектору”. Владислав був кіборгом 95-ї аеромобільної бригади Збройних сил України, захищав Донецький аеропорт. Повінчалися на фронті. У 2015 році Інна отримала поранення під Широкиним, повернулася до Києва і працювала у піцерії “Veterano group”, де надають роботу ветеранам АТО. Владислав воював в АТО. Неодноразово був засуджений. Зараз подружжя перебуває у СІЗО.

Вакуленко возив Грищенко з Києва у Косів. ДНК сімейства Грищенків поліція знайшла на вибуховому пристрої. Після виявлення злочину на Прикарпатті, поліція почала прослуховувати усіх фігурантів та викликала Вакуленко на допит уже у справі Шеремета. Знайомі Івана Вакуленко почали нервувати.

Розмова Грищенко І.П. “Пума” з Громадянкою П.

— На понеділок...еєє..цього свідка, котрый Ваня викликають у нас тут в Києві, в управу ментовскую...

— Да я знаю...Він мені він казав що він, мені казав по Шеремету, свідком... Малышка, он пока наша головная боль и мы за ним должны... беречь его как зеницу ока, в том числе не дай боже ,не попал туда чтобы его не дай боже там не раскатали ...понимаешь?...

На наступний день після повістки Іван Вакуленко застрелився із мисливської рушниці. Зі справою Шеремета тут два зв'язки: механізм вибухівки та знайомства фігурантів між собою. Таким чином, за версією слідства, була сформована група із шести людей, одного з яких уже немає в живих. Цей загін був радикально налаштованим і готував терористичні акти у Києві та подальшу дестабілізацію.

Розмова Громадянка К. “Ліса” та Громадянин У. “Марат”

— И правильно сделают. Я очень хочу чтобы это случилось , мне этого Киева не жалко вообще.

— Что-бы Киев привести в норму-, надо 4-5 кассет ГРАДов выпустить на Киев и все.

— Ой Киев такой ссыкливый, что тут пол-кассеты хватит.

Ролі, які підозрювані виконували у вбивстві Шеремета. Медик 25-ої бригади, Яна Дугарь: за версією слідства, вона схожа на жінку-розвідницю, яка кілька разів, у різні дні, фотографувала камери спостереження, встановлені по маршруту руху закладників вибухівки. Дитячий хірург Юлія Кузьменко, під псевдо “Ліса”, за версією слідства, саме вона заклала вибухівку, знайома з Андрієм Антоненком. Андрій Антоненко, начебто, супроводжував Кузьменко, коли та заклала вибухівку під автомобіль Шеремета. Подружжя Грищенків, Інна “Пума” та Владислав “Буча”, їхня роль у справі Шеремета поки невідома. Владислав вміє робити вибухівку.

[конец видео]

[Савік Шустер:] Запрошую до мікрофона Міністра внутрішніх справ України, Арсена Авакова. Пане міністре, 3,5 року пройшло, просто я б хотів, без жодних складних питань, а просто ось розкажіть як йшло слідство і чому це ось зараз...

Виступ міністра Авакова

[Арсен Аваков:] Добрий вечір, Україно! Добрий вечір, студія! Добрий вечір, Савік. Я хотів би, щоб були складні питання і я спробую викласти...

[Савік Шустер:] А вони будуть...

[Арсен Аваков:] Дякую, я постараюся викласти, так щоб було зрозуміло кожному. Я попросив сьогодні, щоб ми сьогодні не брали сюди... не запрошували сюди поліцейських, які безпосередньо займалися цією справою, у них досить важкі видалися 2 дні, вони мало відпочивали і нехай займаються своєю справою. Я - цивільна людина і хочу розповісти як це було.... з цією справою... всі ці непрості... часи, 3,5 року.

про складнощі розслідування: бомба вибухнула і не залишила слідів

Підірвали Павла Шеремета, злочин був дуже складним, як з'ясувалося трохи пізніше - технічно добре підготовленим. Бомба вибухнула, практично не залишила ніяких слідів. Ми запросили на самому початку експертів ФБР, зібралися наші краще експертні сили і ми по кріпіцам... по крупіцях зібрали все, що було на той момент. У тому числі зібрали відео з майже більш ніж з 200 камер відеоспостереження. Зібрали трафіки під 2000000 телефонів, які там спілкувалися і мали між собою. Окрема група працювала, аналізуючи телефонні з'єднання, окрема група працювала по автомобілям, які перебували в цій зоні,

окрема група переглядала ці тисячі годин і дивилася по цих відеокамерах. Ми отримали доступ до всіх камер, але в підсумку побачили, що в нашому масиві не вистачає 4х камер спостереження, точніше, даних з чотирьох камер спостереження і це є зараз предметом окремого розслідування, окремих наших уваг і окремим інтересом, так як ми підемо далі... Я про це сьогодні ще буду говорити. І ми почали аналізувати всі групи, які підходять під... під вчинення цього злочину.

різні версії: ми взяли за базову досить широку версію дестабілізації

Які версії. Ми відразу розглядали версію, що це помилка об'єкта, оскільки Павло Шеремет їздив на машині, яка належала головному редактору Української Правди, [Савік Шустер:] Олені Притулі.

[Арсен Аваков:] Олені Притулі Я думаю, може я помилився, може вона була... вона... Шеф Української Правди, так скажу, напевно, так і можливо це була помилка об'єкта, хотіли напасти на неї. Це була перша версія. Друга була версія, що якийсь конфлікт, пов'язаний з його робочою діяльністю. Третя версія була про те, що це дестабілізація... так і четверте і ми послідовно, їх було багато цих версій, ми послідовно відкидали. Ми не побачили підтверджують факторів, що це помилка об'єкта, ми не побачили, що це особистісний конфлікт, заснований на якихось там особистих відносинах, ми не побачили, що це була ситуація пов'язана з його робочими відносинами або з якимось розслідуванням. У підсумку, ми взяли за базову, таку досить широку версію, що все-таки це спроба дестабілізації, в тому числі, з різними варіантами, зроблена усередині країни, силами всередині країни, зроблена силами всередині країни зі спробою іноземного впливу і окремо зроблена прямим іноземним впливом Російської Федерації. Тоді у нас була одна з гіпотез, так як Павло був активним автором досить дискусійної літератури в Росії, в тому числі разом з Немцовим писав його книгу, була версія, що це одна з таких можливостей.

Ми збирали інформацію.

масив 12000 фотографій

У нас виникали списки дівчат, які брали участь на цьому відео, у нас виникали списки хлопців, ми вивчали окремо вибухотехніків, ми брали масив 12000 фотографій, намагаючись знайти тільки за доступними фото і відео-стопах і звужували до певної кількості і, врешті-решт, вийшли на аналіз всіх схожих випадків, які відбувалися до і після вчиненого злочину.

розповідь про родину Грищенків: знайшли сліди ДНК на міні, яка "практично схожа" на ту, яка "не залишила ніяких слідів"

Приблизно було 35 таких злочинів, які ми детально дивилися. І аналізуючи їх, ми зачепилися за два випадки, де, на наш погляд, були використані схожі методи, і ключовим цим випадком, був випадок вбивств... спроби вбивства в місті Косів, на Івано-Франківщині, де використовувалася практично така ж, ідентична, вибухівка, яка була на машині у Павла Шеремета. Ми цю вибухівку, після вибуху у Шеремета, збирали по крупичках, відтворювали модель і розуміли, що там використовувалася МОН-50 елементи, елементи дистанційного підривання, елементи кріплення. І раптом ми виявляємо, що в місті Косів [вимовляє українською] була спроба підриву, коли людині теж прикріпили цю бомбу до днища автомобіля, але не врахували, що у випадку з машиною Шеремета, дно автомобіля було повністю залізним і магніти добре кріпилися, а у випадку в Косові, там частина була пластика, тому вона так візуально прикріпилася, але коли машина зрушила, бомба відвалилася. Людина вийшла, думає що у мене там карбюратор відвалився... або що там відвалилося... вихлопна труба, побачив, що це бомба, викликав поліцію. Ми тоді отримали в руки бомбу, яка не вибухнула, ми, природно, змогли зняти з неї всі сліди, відбитки, елементи ДНК, провели молекулярний аналіз і після цього почали аналізувати хто встановлював, тобто приблизно така ж ситуація як і в Шереметі. І ми тоді досить швидко встановили автомобіль, який використовували зловмисники, ми швидко встановили хто був за кермом, зв'язки і вийшли на громадянина... як його прізвище, Господи, Грищенко та він же "Буча"... та він же "Буча" ви показували його. Людина який 6 разів, 6 разів судимий і займався схожими речами, схожими злочинами. Ми виявили, що коли взяли у нього сліди ДНК, ми виявили, що ці сліди ДНК, цю людину збігаються зі

слідами ДНК на цій міні, що не вибухнула. Ми звернули увагу, що ця міна практично схожа на ту міну, де була ситуація з Павлом Шереметом, за тією лише різницею, що у випадку з Шереметом міна підривалася дистанційно, пультом, а тут була спеціальна мотузка, яка була розрахована на рух, рух і висмикувалася там і машина вибухала. Був затриманий і арештований "Буча". Ми з оперативних міркувань, вже розуміючи, що це питання є цікавим, не чіпали його подільників, як нам, на той момент, здавалося, це його дружину, "Пуму", і пана Вакуленко на прізвисько "Пістолет". Пан... пані Грищенко, голос якої ви сьогодні чули, і яка дуже багато розмовляла і говорила багато різні речі жахливі. Ми навіть вчора оприлюднили там ледь-ледь 5-7% від цього обсягу, яка нас переконала, що є що приховувати. Ми побачили цю групу і прийняли рішення, що найслабшим елементом цієї групи, який готовий, мабуть, значить дати якусь інформацію для слідства, є пан Вакуленко на прізвисько "Пістолет". Якому і була вручена повістка і до його несподіванки повістка була вручена не по справі вбивства в Косові, а у справі Шеремета. Це призвело його в шокуючий стан, в такий же шокуючий стан це призвело і "Бучу" і "Пуму". "Пума"... ми показували це аудіо вчора, не знаю може вона у вас є? Так? де "Пума" дзвонить чоловікові в тюрму і каже, я хочу тобі сказати, що його викликають по справі Шеремета, Вакуленко. І він сумним голосом каже "Ти мене вбила". Ну і таких речей там є маса. На жаль, ми не розраховували ступінь емоції в рамках цієї групи і Іван Іванович Вакуленко, замість того, щоб піти на допит на наступний день, пішов додому до своїх батьків, де у них... померлим батькам, де жила його сестра, дістав з сейфа рушницю і вистрілив собі в голову. Після чого, ми чуємо розмову цих же фігурантів, подружжя, які обговорюють між собою цю смерть, де "Буча" йому каже може бути це навіть добре, тепер ми можемо на нього повісити і так далі. Я намагаюся вам сказати тільки те, сьогодні, Савік, і шановні панове, що... що дозволено дозволено мені наслідком, я намагаюся зловити себе за язик, щоб не сказати зайвого і, в той же час, дати вам повну картину. Тому, ви мене вибачте, будете задавати питання, якщо я збиваюся десь. Значить, це нас переконало, що ми на правильному шляху.

міністр розповідає про свою особисту участь в розслідуванні: вони "креслили схемки"

Але це була одна з груп. Ось я вам просто видала покажу мою робочу схемку, бо навіть я плутався, таких груп було 20 приблизно, яких ми відстежували. Така ось робоча схемку, де ми креслили, всякі робили помітки тут.

розповідь про підриг електроопор в Криму

І раптом, і ми розробляли паралельно групу, яка брала участь в підриг опор в Криму, пам'ятайте підірвали електроопори, патріоти там з'являлися, щоб не поставляти електроенергію до Криму. І там ми звернули увагу на одну групу, яка, нам здалося, мала комунікацію з цим паном Ріфмайстером, який, як ми побачили, жив в безпосередній близькості від здійснення місця злочину.

виклад версії про нібито зникнення зловмисників і ночівлі в будинку у Антоненко

А тут виникає нюанс. Ви сьогодні показували доріжку як йшли ці двоє, які закладали міну під Шеремета. Ми бачили, як вони йшли по вулицях, обходили квартал. І ось ці безлічі сотень камер відео, які фіксували ці рухи, ми збирали їх всіх і моделювали ситуацію і раптом побачили, що в якомусь місці вони пропадають, тобто вони заходять в цей момент, вони повинні з'явитися на наступних камерах, а їх немає. А ми зробили висновок, що ці люди зайшли на якусь квартиру або десь там в житло. Переночувати. Тому що вони більше ніде не з'явилися. Тобто їм не було куди подітися. Ми побачили, що там знаходиться квартира цієї людини, на прізвисько "Ріфмайстер", пана Антоненко. Ми спрямували туди свою увагу.

І розробляючи цю людину і розробляючи групу Грищенко, ми не розуміли, що це може бути одна група. Ми не бачили між ними зв'язку. Ми працювали окремо, дивилися цю

групу, цю. Ще дві на фініші ми дивилися групи. І раптом ми помічаємо ще одну людину, який раптом виявився сполучною ланкою між цими групами. І коли була арештована "Буча", дружина Грищенко... Він приїхав...

[Савік Шустер:] "Пума"

[Арсен Аваков:] Ой, перепошую, ой, перепошую, у мене вже... да Пума, дружина Грищенко так. То чоловік, який забрав її машину після арешту, виявився колегою або ну... співмешканцем так не беруся оцінити, пані Кузьменко (Лисиці) і пана Антоненка. Ми зібрали всю цю інформацію. Ми її постійно аналізували, що з цим робити. Ми бачили, що є зв'язок, не могли утрясти ситуацію. Ми не маємо справу зі злочином, в якому ми застали злочинця з ножем в руці і кров'ю, що стікає, щоб можна було все довести. Нам потрібно було провести аналіз і показати це. І ми звернулися до експертів, тут пан Рувин присутній, голова Київського інституту експертизи. Що ми зробили, ми взяли весь цей гігантський... просто гігантський обсяг відео, в більшості своїй - поганої якості. Ми вирвали ті шматки, де найбільш чітко видно фігуранти цієї ситуації. Коли ми... Люди, які закладали міни, і люди, які проводили розвідку. Ми переконалися в тому, що були люди, які проводили розвідку перед злочином, щоб продумати шляхи відходу і так далі. І відео ще одне, там де, жінка, очевидно, в перуці, очевидно, в іншому одязі вранці після того, як вона натиснула на кнопку вибуху, йшла з місця злочину. Ми всі ці відео зібрали, віддали нашим експертам.

розповідь про несподівані результати експертизи: висновок експерта треба "ложить" в основу обвинувачення

Паралельно ми взяли зняли відео наживо всіх людей, які ось ми так чи інакше підозрювали, що вони можуть бути причетні. І віддали експертам, щоб вони могли зіставити. Ми отримали попередні висновки експертизи. Особисто я, коли ми давали ці документи, думав про те, що подружжя Грищенко і є та сама пара, які ось тут удвох йдуть і закладають цю вибухівку, але несподівано експерти нам показали зворотне. Що ні це не так, і що цією парою є двоє: один - пан Ріфмастер, а інша його дівчина, яка безпосередньо підкладає міну, це - пані Кузьменко ("Лисиця"). Висновок експерта - це вже серйозно. Його треба класти в основу звинувачення. Ми не можемо його ігнорувати.

[Савік Шустер:] Наскільки ми розуміємо, там було 2 експертні групи.

розповідь про появу Бірча: він прилетів зі своїми висновками

[Арсен Аваков:] Так. Але. Ми розуміли який це резонанс і яке це увагу громадськості. Тому ми звернулися, я звернувся до моїх колег у Великобританії і в Сполучені Штати. І ми запитали, хто нам може допомогти, крім нашого інституту судових експертиз, провести експертизу цих ситуацій. Нам все назвали одного фахівця. Це королівського експерта Великобританії пана Бірча. Тобто, фахівця номер один у всьому світі, який проводить аналіз ідентифікації по ході, по ортопедичним нюансам, по рухах і так далі. Це дуже зайнята людина, це дуже кваліфікована людина, він працює по всьому світу. Ми чекали його експертизи досить довго. Востаннє ми чекали 2 тижні, поки він закінчить роботу в США. І він отримав від нас ці дані, і, власне, перед тим як йти на затримання і на подальшу фазу, ось проведення слідства, ми хотіли зіставити експертизу інституту експертиз, наших КНДІСЕ і інституту британського. Після чого, це було на наступний день після Нормандії. Я прилетів з президентом, та й прилетів пан Бірч. Він прилетів зі своїми висновками. Висновки були саме такі, як нам вказали наші експерти вітчизняні, вони вказували на двох осіб. Наскільки я знаю, була проведена зустріч експертів, після чого було підписано висновок. Про ідентифікацію людей, які знаходяться на плівках. І ми вже не могли не реагувати. Не реагування наше, це вже було б злочином. Отже, в основу нашої підозри покладається найголовніше - експертиза, в самому низу, яка вказує на цих людей. "Пума" і "Буча" виготовили міну, практично ідентичну міні, якій був підірваний Павло Шеремет. І це доведено слідами ДНК і... в цій міні, що не вибухнула.

[Савік Шустер:] Та яка була в Івано-Франківській області?

[Арсен Аваков:] Так! Антоненко і Кузьменко. Вона ж Лисиця. "Ріфмастер" і "Лисиця". По експертизі були тими двома людьми, які заклали міну під автомобіль Павла Шеремета. І це другий факт.

про телефони, які "не відповідали"

Тепер ми, давайте, поговоримо після першої цеглини, про решту фактів-цеглинок. Антоненко... Антоненко: непрямі факти, такі. Антоненко живе в місці де обірвалося, обірвалися сліди цієї парочки - раз. Телефон Антоненко, трафіки ми простежили, в момент скоєння злочину знаходився на одному місці і не працював. Але то є, не відповідав, не дзвонив, нічого не відбувалося. Що є нетиповою поведінкою для телефону цієї людини. В інші дні і в інший довгий час він або розмовляв, або виходив в Інтернет, так телефон його лежав в одному місці, в його квартирі, і не відповідав. Лисиця, вона ж Кузьменко, перебувала в цей момент в Києві, телефон її не відповідав. Я вже не пам'ятаю точний час з і по... Так, з 8-ї вечора до 9-ї ранку, якраз під час, коли йшла активна фаза цього вбивства і перебував у неї вдома. Це зовсім нетипово, бо ця людина любив поговорити по телефону, і ми це теж бачили як вона активно... вона приходила з роботи просто не згадує з телефону, вона розмовляла, розмовляла... А в цей раз, в цей день саме, він мовчав. Це другий непрямий доказ.

про кульгавість Антоненко: "на цьому відео він трошки тягне ніжку"

Пан Антоненко, на цьому відео, якщо ви бачите, він трошки накульгує, він трошки тягне ніжку. Так. І нам стало відомо, що, і він сам про це заявив, що він за деякий час до цієї точки "ікс" зробив собі операцію на нозі. Операцію з видалення вен, по-моєму, або щось таке. І так тягнуло за собою певну там... трошки підтягування ноги особливості, та особливості. Експерт допомагає. Ноги. Це теж факт. Але і найостанній теж, принт на спині. Коли провели... ось цей специфічний одяг, який ви бачите на... коли йдуть біля пам'ятника, там у неї відео, коли йдуть ось, ось тут ось зверніть увагу, ось на це відео на екрані, зараз. Чоловік йде, у нього на спині, бачите принт такий, дуже специфічний? Це улюблена його одяг такий. Ну, в такому одязі може ходити багато людей, але ось сукупність ось цих зіставлень... Вчора у Антоненко був обшук і у нього вилучили кілька таких курток. Я не знаю чи ця куртка, інша, все таки багато часу пройшло, експерти будуть займатися, буде слідчий експеримент, буде з'ясовуватися. І ось сукупність ось цих всіх обставин переконала нас у тому, що нам потрібно йти в наступний крок.

щодо різних інших міркувань і причин арешту

Ну уявіть собі, я - Міністр внутрішніх справ, я - цивільна особа, я як і раніше сумніваюся, що чи усі є факти, чи достатньо цього, але чи можу я, чи може наслідок, чи можуть поліцейські, маючи такі факти на руках, не висувати підозри цим персонам? Ні, не можемо. І підозра була висунута. А я бачу, що відбувається у нас в суспільстві, соціальних мережах. Природно, для всіх це шок, це був шок і для мене, для мене це і більше шок, тому що я знаю більше за вас, я читаю більше за вас, мені показують більше. І там є факти абсолютно шокуєчі, там і розмовонька про те, що треба б Київ обстріляти Градом, щоб підбадьорити, це таке недобре, але не най... не найстрашніше. Всі ці панове говорять про те, що вони не винні, що вони не мають відношення до цього злочину. Пан Вакуленко каже, що він чесний музикант, але ми маємо до нього підозру.

[Савік Шустер:] Антоненко, я вважаю.

[Арсен Аваков:] Так, прошу прошу вибачення, Антоненко, але ми маємо до нього підозри. Пан Вакуленко на прізвище "Пістолет" застрелився. Не вінні Шеремета. І коли перший раз він дзвонить "Лисиці" і каже: "Ти знаєш..." - не "Лисиці", а "Пумі". " І каже: "Ти знаєш, мене викликають по справі Шеремета," - ну яка нормальна реакція, якої нормальної людини? "За яким Шереметом?" - сказала б - "Ну, а ти причому... Як? А ми тут... ". А вона каже: "Ага, зрозуміло я тебе вітаю, бери адвоката і йди". І коли вона говорить з чоловіком, потім зі своїм, який у в'язниці, вона йому каже: "Ти знаєш... він застрелився" - той просто падає "в down". Він каже... він каже, типу: "Він сам?". - Вона каже: "Так, сам" - Він каже "Чому?" - Йому відповідь: "Не вінні Шеремета". Ми потім бачимо, що ще один член групи заявляє про те, що хоче покінчити життя самогубством, що зробив стільки поганого і йому... і йому важко це виносити. І таких ситуацій багато. Все це нас посунуло до того, що ми повинні переходити до наступної фази. Ми прийняли рішення затримувати групу цих людей. І подружжя Грищенків були затримані у справі в

Івано-Франківську. Ми вчора затримали пана "Ріфмайстера" і пана... і пані "Лисицю", а також пані Дугарь, значить, для того, щоб перейти до наступної фази більш активних слідчих дій, допитів безпосередніх, обшуків квартир, обшуків їх предметів... комп'ютерних... і так далі, так далі, так далі... І я бачу, що вони говорять: "Ми ні до чого тут, я взагалі музикант і так далі".

про міну МОН-50: з неї було вилучено частина тротилу

Тільки вчора, і мені слідство сьогодні ось... впритул, але дозволило оприлюднити цей факт. Тільки вчора. Ми коли починали проводити обшуки, і ми були дуже коректні, не можна затримувати людину, тим більше... ну ветерана війни з процесуальними порушеннями. Ми не можемо його затримати негайно по 208 статті, тому що пройшло 3,5 роки. Ми отримали санкцію суду, ми прийшли до цієї людини, Антоненка, коли він приїхав до себе додому. І слідчі оголосили йому про те, що вони збираються його затримати і провести обшук. За процесуальними нормами в цей момент ми повинні дочекатися адвоката. І проходило деякий час, коли ми чекали адвоката, щоб він прийшов до пана Антоненка. Він був обмежений в русі, але він був вільний. Він писав у себе в Інтернеті пости, і він розмовляв по телефону, і писав sms -ки, при тому, що телефон його знаходився під контролем на підставі санкції прокурора. І там сталася така ситуація: він написав чоловіку, який жив з ним в одній квартирі, братові своєї дружини: "терміново, терміново йди в квартиру і забери звідти цю зелену штуку... терміново. - Поки слідчі стоять внизу, біля під'їзду, разом з ним, він пише цій людині... і... і брат його дружини забирає цю зелену штуку і виносить з квартири. Ми відстежили хто цей чоловік, який виніс цю зелену штуку. Ми відстежили куди він її виніс. Ми мали 3 версії. І тому вночі було проведено несподівано два додаткові невідкладні обшуки. Ну ось мабуть ти прокурор, ти розумієш, так, що таке невідкладний обшук. Коли неможливо чекати, щоб не втратити докази. І тому вночі були обшуки у 2 волонтерів, які мали комунікацію і там нічого не знайшли... ми тут просимо вибачення у цих людей, але це була необхідність для слідства. І 3-я адреса, в яку ми потрапили, ми знайшли ось цей предмет який зараз на екрані, це маленька зелена штука, це міна МОН-50, яка знаходиться в напіврозібраному стані, яка розібрана і знята кришка, у якій вилучено частину тротилу і там проведені, так би мовити, певні роботи. Тобто, насправді, це приблизно половина елемента того, з якого полягала бомба, під підірваним Павлом Шереметом або під машиною в Косові. Я не кажу, що це елемент саме тієї, тієї ж бомби, я не кажу, що це елемент чогось іншого, але це дивно, коли музикант, який каже "я музикант", так на хвилиночку, тримає у себе вдома міну МОН-50, якою можна вбити величезну кількість людей. І... я допускаю, що кожен ветеран війни привозить з війни сувенір, хоча це дуже погано, там і вони час від часу химерують і вибухають... там граната там або патрони якісь. Але тримати міну, тим більше розгортати... тому наші підозри в цьому питанні тільки посилюються. Напевно, краще якщо будуть ставитися питання, тому що я вже занадто довго розмовляю...

[Савік Шустер:] Ні немає, я думаю що дуже багато людей подробиці не знають, хто там...

[Арсен Аваков:] А дуже важливо мені сказати, Савік ви мене вибачте...

[Савік Шустер:] Ось 30 секунд

[Арсен Аваков:] Слідство не завершено, ми не зупинили слідство і не зробимо всіх висновків, у нас немає відповідей на цілу низку питань. Ми ще їх отримуємо, у нас немає повних відповідей про ініціаторів справи. І це окрема серйозна розмова. Тому що ініціатори цієї справи, крім самих виконавців ось цих. Мабуть, це буде окремий, серйозний висновок з нашого розслідування.

Перерва

[Савік Шустер:] Отже, всі питання, коментарі, рівно після рекламної паузи

Відновлення передачі

[Савік Шустер:] Прямий ефір, Свобода слова, телеканал Україна, біля мікрофона міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков, Севгіль, будь ласка.

[Севгіль Мусаєва:] Спасибі величезне за...

[Савік Шустер:] До речі, можна вийти до мікрофона, бо не випадково їх 2.

Виступ Севгіль Мусаєвої

[Севгіль Мусаєва:] Спасибі величезне, пане міністре, за ваш звіт. Я, напевно, почну з того, що звичайно вчорашнє... анонс брифінгу, для нас був дуже емоційним моментом. Я маю на увазі редакцію "Української правди", тому що, напевно потрібно сказати про те, що до цього 3,5 року ми практично нічого не знали про те, що відбувається і слідство було фактично засекречено, про що пан міністр сказав. У вересні 2017 року, якщо мені не зраджує пам'ять, і з того часу, коли ми відправляли якісь запити, або ставили питання правоохоронним органам, нам казали, мовляв, ми ведемо розслідування. Звичайно, вчорашня новина про перших затриманих і анонс брифінгу, надало надію. Те, що ми почули, і я думаю, що це не тільки наша емоція, дійсно викликало шок. Тому що, насправді, мова йде про людей, яких... Ну з якими у нас є спільні знайомі, спільні друзі, і коли ми вчора опублікували свою позицію, і в тому числі попросили людей, які були знайомі з Юлією Кузьменко або з Андрієм Антоненком надіслати нам інформацію, нам почали писати їхні знайомі. Розповідати про те, що, наприклад, Андрій Антоненко, та він не може там, наприклад, музичну кар'єру собі побудувати за 10 років, а ви хочете щоб він організував вбивство. Або Юлія Кузьменко, яка працювала в Охматдит і була хірургом, яка рятувала життя людей, дітей, маленьких дітей, при цьому кандидат медичних наук, яка пише докторську дисертацію, але якось не вкладається в голову, ось зовсім, так? Цей соціальний портрет і в тому числі волонтерів на фронті. Ось цей соціальний портрет, який сформований, в тому числі в соціальних мережах і в суспільстві, він абсолютно йде врозріз з міною, підкладанням міни, і з тими розмовами, які вчора, в тому числі, ми почули усією країною. Що стосується питань... Ми також їх опублікували, оскільки, звичайно ж, та версія, яка була озвучена слідством - це дестабілізація ситуації політичної в країні, вона викликає питання. так? Чому все-таки був обраний саме наш колега? Так, він відомий журналіст, та історія "Української Правди". Ви знаєте, що в 2000 році був убитий наш засновник Георгій Гонгадзе і можливо, якась аналогія була... да... між тим, що сталося у 2000 і 2016. Цього не можна виключати, але час злочину, та це середина літа, це період відпусток і як би для дестабілізації ну, складний час. Так? Наприклад. Ми ж питання говоримо, ми ж зараз питання ставимо. Друге, це ну все-таки якщо говорити про дестабілізацію, то мета не була досягнута, тому що не відбулася зміна уряду, наприклад, як це було у випадку і ми це пам'ятаємо, коли вбили словацького журналіста, або коли на Мальті була точно так само підірвана журналіста... журналістка Дафна Галіція. І це потягнуло відставку правоохоронних органів, керівника правоохоронних органів, відставку уряду, мітинги, акції протесту, у випадку з вбивством нашого колеги цього не сталося. Природно, у нас є питання щодо мотиву. Мотиву людей, в першу чергу, атошників, ветеранів, які це робили. Я спілкувалася сьогодні зранку з людьми, які були знайомі і з Яною Дугарь, і з Юлею Кузьменко. Вони кивають головою і кажуть, але ми не знаємо, можливо їх і змогли використати якось, ми цього не виключаємо. І використати в якихось ситуаціях. Але ось так от... знову-таки, якщо виходити з соціального портрета, якщо говорити з особистого спілкування, у них це просто не вкладається в голову. Участь в такому резонансному злочині і їхній який... яким способом це було зроблено. Ми тут же говоримо ще й про спосіб. Ось. І головне питання - це, все-таки, замовник. І тут пан міністр поки, напевно, не може нічого сказати і чи знає щось, але не може говорити, тому що ось з тієї інформації, яка в тому числі ви сьогодні озвучили, Арсен Борисович, напрошується висновок, що все-таки мова йде про якийсь угруповання, яке працювало під прикриттям спеціальних служб, спецслужб... спецслужби якої країни це були, якщо Україна, то це тут напевно питання, як би, може бути, ви щось нам розкажете про своїх колег, розробляється така робоча версія, щодо участі людей, які керують спецслужбами в Україні, або якимось департаментами. Це напевно моє запитання до вас.... Ось. І, так, і звичайно, ми можемо сказати, напевно, ми вчора це обговорювали колективом, що ця група людей, ну не схожа

на організаторів злочину. Тобто все-таки, замовників... імена замовників поки, поки рано, напевно, про це говорити і, напевно, я це питання адресую вам.

відповідь міністра Авакова на питання про організаторів

[Арсен Аваков:] Дякую вам за запитання... Ви маєте рацію в тому, що я можу казати лише те, що можу, і дещо я скажу. Правду, але не всю, так скажу. Ну давайте почну трошки, все ж таки, з іншого. Воно буде в контексті того, що ви запитали. У нашій країні, після 5 років війни величезна кількість людей пройшли фронт. Величезна кількість людей має ордена, медалі, заслуги перед країною, справжні герої. І точно так само, дуже шановні у нас є люди, які повністю віддають себе захисту країни, це - волонтери. Я приголомшливу кількість цих людей знаю, це чудові люди. Це не означає, що всі чудові, і не означає, що якщо є серед них такі люди, які скоюють злочини, то усі інші — негідники і це дискредитує всіх. Зовсім не так. Але треба бути чесними, в тому собі чесними перед собою. І якщо ветеран війни, молодий хлопець, з орденем на грудях, снайпер, стріляє як найманий кілер, вбиває трирічну дитину, як це було, там... два тижні тому в Києві, біля ресторану Маріо. Це факт, так, він орденоносець, він герой війни, але він найманий кілер. І ми повинні відреагувати, інакше ми не суспільство. Так, росіяни наймали для наших ветеранів, для вбивства колишнього російського депутата. Прізвище вилетіло...

[Севгіль Мусаєва:] Вороненков.

[Арсен Аваков:] Вороненкова. Так, на жаль, у вбивстві відомого волонтера Олешко також брали участь ветерани. Так, на жаль, у вбивстві Катерини Гандзюк також брали участь ветерани і це проблема, гігантська проблема нашого суспільства. Сполучені Штати отримали в'єтнамський синдром після В'єтнаму. Я вже не пам'ятаю більш точну статистику, по-моєму близько 60% солдатів, які пройшли В'єтнам, притягувались до відповідальності. Їх заарештовувала поліція, затримувала поліція, або вони відрізнялися якимись там речами.

[Савік Шустер:] 60% - це багато.

2/3 мається на увазі порушення якогось характеру, я уточню цю цифру, я постараюся дати її публічно, щоб не брехати вам зараз. У нас дуже схожа ситуація, за нашими даними через війну пройшли від 300 до 400 тисяч чоловік, це дуже багато. І ми підходимо до того, що ви питаєте. У випадку з Вороненковим цими людьми керували з-за кордону, їх наймали, ними маніпулювали. У випадку з... У випадку з херсонською нашою активісткою Гандзюк, цими людьми маніпулювали і їх наймали, найімовірніше, всередині країни. У випадку з вбивством дитини, яка... ну а снайпер робив замах на її батька, це був чистий наймінг, йому доручили, йому дали адресу, йому супроводили, йому пообіцяли \$ 1000, а якщо виконає - ще \$ 20,000, це він чесно говорить, що це правда. І в цьому випадку найскладніший злочин, хто виготовив вибухівку, хто прорахував маршрут, хто підготував розвідку. Ми бачимо розвідників, які ходять фотографують камери, думають про шляхи відходу, хто, нарешті, прикривав цих людей протягом розслідування. Куди поділися записи з 4-х камер спостереження, до яких поліція не змогла отримати доступ?

[Савік Шустер:] Ось куди поділися...

[Севгіль Мусаєва:] У вас є відповіді на ці питання?

[Арсен Аваков:] Я вам ставлю ці питання, для того, щоб було розуміння і у мене також як у вас, також як у слідства, є певне відчуття, що є люди, які поки знаходяться за кадром, поза цієї схеми, нашого звинувачення, які були ініціаторами або со-ініціаторами цього злочину. І я тому вам ще раз кажу, це слідство не завершене. Цей злочин не розкрито, ми знаходимося тільки в першій фазі, коли ми бачимо людей, підозрюваних в причетності до виконання злочину. І це ще не вечір. Я більше не можу сказати. Ось ви хочете від мене більше, я не можу більше сказати...

[Севгіль Мусаєва:] Пане міністре, ось тільки уточнює запитання, який стосується того, що все-таки всі ці три з половиною року слідство вела Національна поліція, зараз ви говорите, що хтось заважав, хтось не сприяв, ви можете якісь факти озвучити, або сказати в чому чинився цей опір? Мені здається, для суспільства теж це дуже важлива інформація і не говорити про це, ну, напевно неправильно.

відповідь міністра Авакова на питання про перешкоджання слідству

[Арсен Аваков:] Добре, я скажу. Я обіцяв, що говорю правду, але намагаюся обмежувати себе. У перші дні, коли відбулося це вбивство, дуже важливо, по гарячих слідах, правоохоронці знають, колеги тут присутні. По гарячих слідах важливо зібрати швидко факти і отримати результат. І ми з колегами з СБУ збирали відео з камер спостереження. У нас було кілька бригад і ми збирали, тим більше ми не знали, хто буде розслідувати цю справу. Зазвичай вибух розслідує, це як теракт - тоді це служба безпеки, як вбивство - тоді це розслідує поліція. У підсумку прокурор визначився, що розслідувати це повинна поліція. І ми почали збирати всі ці матеріали в себе. Всі записи камер, всі записи трафіків і так далі, і ми не знайшли чотири камери, ми не змогли їх отримати, це хороші камери, в хороших місцях, в дуже потрібних для нас місцях були, з гарною якістю. Нам сказали: "Ми їх вам віддали раніше ми їх... дивно, що ви їх не отримали." А їх не було. Напевно там не було нічого в запису." Ну це я дуже спрощую. А правда в тому, що це окремий напрямок розслідування, яким ми займаємося. Протягом розслідування ми відчували, що нашим підозрюваним хтось дає інформацію, саме це було причиною того, що ми в сімнадцятому році вже не знаючи як, обмежили, щонайбільше засекретили слідство і розуміли суть того, що відбувається, буквально кілька людей, і керівництво поліції, і міністерство. Саме тому одна з наших операції вже ось зараз була припинена, тому що нашим підозрюваним, що входять до групи цих хлопців, теж була кимось передана інформація. Саме тому я кажу, що є люди, які стоять поки за кадром, і нам здається, що вони значно більш професійні, ніж безпосередньо виконавці цього злочину. Ми розраховуємо, що скільки мотузочці нек витися, буде кінець.

[Севгіль Мусаєва:] Чи можна пов'язувати просування розслідування зі зміною керівництва деяких правоохоронних органів або в цілому керівництва країни?

відповідь міністра Авакова на питання про зміну керівництва і про "допомогу" з боку прокуратури

[Арсен Аваков:] Але у випадку з поліцією, я навпаки хочу подякувати всій слідчій групі, яка працювала і до того і збрала цей величезний масив інформації. Сергія Князева, який очолював поліцію до того. У нас це не пов'язано, але я не думаю, чесно сказати, що це пов'язано і з іншими. І Генеральний прокурор Луценко, і Генеральний прокурор Рябошапка допомагали нам, але ми тягнемо за цю ниточку.

[Севгіль Мусаєва:] І питання все-таки з приводу мотиву, ваша особиста думка, як керівника Міністерства внутрішніх справ, все-таки що було мотивом для цих людей?

відповідь міністра Авакова на питання про відсутність мотиву. "Ну який мотив? Це шизофренія, чистої води, це неадекватність певна"

[Арсен Аваков:] Ну ось ви питаєте за мотив, ось ми б... я ось дивлюся на фотографію дитячого лікаря "Лисиці" Кузьменко, яка в розмові зі своєю подругою, який оприлюднений, ми розсекретили цю розмову... Пропонує знайти сакральну жертву. Ну, наприклад, говорить, Маруся Звіробій, ось вона каже нападає на Президента, давайте вона красиво підходить під сакральну жертву, до речі говорить, "А діти у неї є?" Так! "Було б непогано дітей вкрати". У мене розрив свідомості: дитячий лікар пропонує знайти сакральну жертву і вкрати дітей. Який може бути мотив? Я в такому ж стані... як і ви перебуваю. який може бути мотив? Обстріляти Київ з ГРАДУ? Ну який мотив? Це шизофренія, чистої води, це неадекватність деяка і, так, це був би просто балаканина чоловіків або жінок, але ці люди мають стосунок до конкретного обвинувачення. Тому балаканину цю я вже сприймаю як прикладну річ. А ключовий мотив, все-таки, мені здається, що це все-таки на дестабілізації, все-таки на якийсь можливих, там є нюанси. Я вже сказав, як і раніше я не виключаю ситуацію, що це помста за діяльність Павла з території іншої держави.

Слово головного редактора "Цензор.НЕТ" Юрія Бутусова

[Савік Шустер:] Юрій Бутусов. Спасибі, Севгіль.

[Юрій Бутусов:] Я б хотів сказати, що на даному етапі ще йде судове засідання у справі Антоненко і це перший сьогодні день, коли тільки по обранню запобіжного заходу відбувся суд, тому, напевно, правильніше почати говорити з того, що всі ці люди, які тут говорять, це всього лише люди, яким пред'явлено підозру. Це це ще ну скажімо, прямих доказів на даний момент, то що ми бачимо, з прямих доказів про причетність цих людей ми бачимо виключно експертизу, підписану британським експертом, яка говорить про ходу. Навіть наявність якоїсь міни ще жодним чином не говорить про причетність, наявності прямих доказів ні по Андрію Антоненко, ні по Юлії Кузьменко. І важливо зазначити, що у цих людей є репутація, велика популярність в суспільстві, зараз на цей момент, ще йде суд з обрання запобіжного заходу для Антоненко. Говорити, або створювати якусь уяву про те, що дійсно вже визначено конкретно участь цих конкретних осіб до даного злочину на даний момент не можна.

міністр Аваков заявляє про дозвіл на арешт як підтвердження підозри і позапроцесуальний вплив на суддю:" ми пред'явили суду більш повний обсяг інформації, вони приймали рішення

[Арсен Аваков:] Дозвольте я вас поправлю, перед цим все-таки було рішення суду, яка дала можливість арештовувати цих людей. Ми їх затримували перед цим. Ми пред'явили суду більш повний обсяг інформації, вони приймали рішення.

[Юрій Бутусов:] Так, безумовно. У мене є питання. Я просто хочу, щоб для розуміння всіх, щоб ми не говоримо тут про цих людей, як про те, що вони реально є виконавцями цього злочину. .

[Арсен Аваков:] Підозрювані...

[Юрій Бутусов:] ... вони є тільки підозрюваними, вину яких ще належить довести. А у них і у їхніх адвокатів буде право подати свої пояснення, своє висвітлення, своє алібі. Розповісти про те, що вони робили в цей час, пояснити свою позицію. Що у мене, яке питання, я б хотів задати. І що б зараз, було важливо почути на мій погляд. Була дуже гучна прес-конференція, яка забезпечила шалений резонанс цієї справи. Величезна кількість людей почули імена, особисто президент країни, особисто Генеральний прокурор заявили в тому числі про розкриття справи, можливо отримавши якусь інформацію, яку ми ще не бачимо, але спалах, який був вчора, цей інформаційний вибух, з огляду на те, що оголошені, в основному майже все, крім однієї експертизи, непрямі докази, очевидно переслідував метою якусь подальшу реакцію, подальші дії. А скажіть будь ласка, пане міністре, були якісь... отримало слідство в результаті ось цього оголошення непрямих доказів, які на думку слідства, на думку прокуратури, говорять вони про причетність, дозволяють висунути підозри, чи є якісь свідчення, чи каже хтось про свою причетність з числа тих осіб, або про цей злочин з числа тих осіб, після пред'явлення підозри? Чи є якісь конкретні слова, комунікації, які б пов'язували ось ці непрямі докази з реальними фактами?

міністр Аваков відповідає на питання про відсутність прямих доказів:" треба працювати з їхньої життям більш детально, а вони відмовляються давати свідчення"

[Арсен Аваков:] Дякую за ваше запитання, я б не говорив, що ось так от, що це виключно непрямі докази, це докази непрямості властивості. Так. Це експертиза і це умовиводи і факти, які ми поклали в основу підозри. Дійсно, всі вони знаходяться під підозрою, це нормальний механізм, нормальної юриспруденції. Ми пред'являємо підозру, вони захищаються. Після цього буде рішення суду. Але, ось ви запитали про показання. Уявімо собі, що поруч з нами знаходиться молода дівчина Яна Дугарь, 26 років, яка ніякого відношення, як вона каже, що не має до вбивства Павла Шеремета і її запитують, дасте... дайте свідчення на цей рахунок. Вона каже: "63 стаття Конституції". Відмовляється від дачі показань. Ну, якщо ти - відомий співак і ти готовий відкритим бути повністю, ну добре, ну скажи детально про свою позицію, скажи про своє алібі негайно. Він відмовляється давати свідчення, те ж саме відбувається і з Кузьменко. У мене така позиція не викликає ну... це це право їхнє захищатися, але у мене це така позиція не

викликає адекватної відповіді. Другий... другий момент, дали наші дії певний результат, ви зрозумійте, ми прийшли до того фактору слідства, коли нам потрібно допитувати цих людей, які зараз мають підозри, коли потрібно працювати з їхніми документами, з їхнім життям більш детально, коли нам потрібно застосовувати інші процесуальні методи, наприклад, слідчий експеримент. Ось ви зараз бачили відео 3,5 річної давності, коли люди проходять повз вночі пам'ятника з принтом на спині. Ми будемо відтворювати ці ситуації. У мережі починають публікувати фотографії "Ой, а у нього була така борода, а насправді, вона у нього була така, на самому справі ось така ", при цих освітлених, ну це все не більше ніж маніпуляція. Вчора захисники Яни Дугарь кажуть про те, що "ви знаєте вона в цей момент була в АТО, ось довідка", сьогодні інші захисники кажуть, так немає, вона не була в АТО, вона в цей момент була за кордоном. Ми... ми ж знаємо, що вона закордонний паспорт отримала лише у вісімнадцятому році і була за кордоном тільки після, навіщо тут брехати... тут потрібно всі ці речі вивчати. Я не намагаюся ні на кого тиснути або когось звинувачувати заздалегідь, я вважаю, що кожен з цих людей має можливість захищатися, але я маю доручення від народу України займатися тим, чим я займаюся. Це моя робота, і було б нечесно, якби я цього не робив. Наші підрозділи висувають ці звинувачення.

Виступ Дмитра Гордона: мене охороняло СБУ з собаками

[Савік Шустер:] Дмитро Гордон...

[Дмитро Гордон:] Я хочу подякувати по-перше, міністра внутрішніх справ за системний, такий вичерпний виступ, під час якого мені було ніяково і продовжує залишатися ніяково, якщо чесно. Звичайно жадливий самий факт, красива людина Павло Шеремет, красивий, розумний, блискучий чоловік, якого підривають нахабно в центрі Києва, на очах у всіх. Кілька років - нічого. Ось зараз, те що знайшли вбивць сина В'ячеслава Соболева, якого я добре знаю, і те, що ви показали зараз, вселяє вже якусь боязку надію на те, що у нас є держава. Тому що якщо поліція працює, значить - держава є. Я чому зараз так переживаю, тому що я скажу зараз речі які... про які ніхто не знає. Напередодні президентських виборів в Україні, ось... останніх... крайніх, були отримані сигнали, про тому, що мене збираються вбити і СБУ особисто, голова СБУ генерал Грицак відкрив справу про тероризм, кілька місяців мене охороняла група Альфа, близько 20 осіб з собаками, снайперами, з броньованими машинами, з машинами супроводу, з про всіма необхідними атрибутами, але це не життя було... це... і справа не закрита до сих пір. Загрози виходили з Російської Федерації для дестабілізації ситуації в країні, напередодні виборів. Тому мені зрозумілий ось цей мотив про що ви говорите, я переживаю це глибоко, я сам це переживав і переживаю. Оперативні заходи тривають досі, справа не закрита. У мене три моменти є, три. Перше. Було б непогано, щоб всі наші міста були оснащені класними камерами. Раз. Ось просто класними камерами і щоб злочинці знали.... [Оплески]

[Арсен Аваков:] Ви знаєте де у нас найнижчий рівень злочинності? За країні...

[Дмитро Гордон:] В Японії напевно...

[Арсен Аваков:] По країні... в Маріуполі, прифронтовому місті, тому що там в 15 році, оснастили спеціальною супер-системою моніторингу та всі це знають...

[Дмитро Гордон:] Повинні бути камери, всюди щоб кожен дурень, злочинець знав, що все одно його видно. Петров-Баширов, так звані, так, Чипига і Мишкін. Грушники, Грушники приїхали отруювати Скрипаля, так... а вони з усіх боків відображені і тому що Великобританія... Великобританія, чорт забирай, Солсберецькій монастир приїхали дивитися, як вони сказали, коротше, перше, камери необхідні. Друге, я звертаюся зараз до Верховної Ради: скасуйте закон про люстрацію, і я поясню зараз чому. Цей закон писали в Москві, для того щоб послабити українську армію, поліцію, СБУ, прикордонні війська і так далі... цей закон протягувала тут у Верховній Раді російська агентура і наші керівники СБУ знають про кого я говорю, його треба скасувати, щоб кращі слідчі, опера, які працювали, яка різниця при Януковичі чи при Ющенку або за царя Салтана, щоб вони займалися своєю безпосередньою справою. Я думаю, що Арсену Борисовичу не вистачає грамотних, хороших слідчих. Я впевнений в цьому, друге, скасувати закон про люстрацію, треба і, нарешті третє. Ось найважливіше, я думаю що справа честі для міністра

відповісти на питання: хто є організаторами цього злочину? Це вкрай... вкрай важливо. Дякую.

Питання від Олександра Мартиненка

[Савік Шустер:] Олександр Мартиненко.

[Олександр Мартиненко:] Зі своїх міркувань, одне питання буде... міністру, розумієте, всі ці події ось, які останніх двох днів, це презентація, вона просто дійсно вдарила сильно по багатьом, по свідомості людей. Як так, такі люди прекрасні, які добровольці, волонтери можуть бути злочинцями. Ви розумієте можуть бути. Ось треба просто всім звикнути нам, що це може бути, вони такі ж люди як і всі. Так, вони воювали. Та не віддавали... багато з них до речі загинули на фронті, дійсно. Як до речі кажучи, в ту Другу Світову Війну, гинули в штрафбатах люди, які були злочинцями, проте вони не були на фронті. Так. Деякі з них "спокутували провину", як раніше казали, а деякі - ні. Вони поверталися потім з війни і продовжували вбивати, красти і грабувати все ж це було. Війна насправді перевертає суспільство все. Вона вивертає навиворіт. Я б сказав, знаєте, люди добрі стають... стають краще, а погані - гірше. І ми їх можемо відразу не побачити, там вже бути красива картинка він там хлопець стоїть з автоматом, цей 95 бригади, 7-6 разів судимий, до того з 17 років перша... перша ходка. Так, він же не змінився від того, що він взяв у руки автомат і захищав батьківщину. Ні, він повернувся з війни і продовжує займатися тим же, чим займався. Це дуже непросто, це усвідомити... знаєте... це не чорне-біла історія і тому нам треба звикнути до того, що дійсно герой війни може бути злочинцем, а злочинець - героєм війни. І не кидатися кожен раз на гарний пост в Фейсбуці, на красиві... на красиві слова про те, що "так я ж його знала, та він ж не міг", а знала людина, яка про це пише, виявляється знала його 2 роки. Що вона не знає, чим він займався ось попередні 46. Треба бути менш довірливим, це теж правда, треба більше... більше слухати, більше дивитися і більше думати. Але це таке загальне міркування для всіх, а Арсен Борисович, у мене до вас питання таке.

[Арсен Аваков:] Перед вашим питанням. Я просто не можу, я скажу. Дозвольте, це дуже гірко усвідомлювати, то що ви говорите. Це абсолютно так. Я створював більшість добровольчих батальйонів, в чотирнадцятому році, це було необхідно було для нас усіх тоді коли... людям потрібно було вставати захищати нас. І в тому ж році, ми розформували батальйон "Шахтарськ". Я розформував своїм наказом за мародерство і за знущання над людьми. Значна частина цих людей зараз засуджена, в тюрмі сидить. Але мені весь час страшно і боляче, коли говорить, а батальйон "Шахтарськ" - покидьки. Не покидьки, тому що 17 чоловік під Іловайськом з них загинуло в атаці. Тому життя не чорно-біле.

[Олександр Мартиненко:] Так. І не можна всіх дійсно вичесати під одну гребінку, це це доля кожної людини окремо, ось по кожному треба говорити. А з приводу цього злочину два слова хотів би просто. Питання у мене завжди виникало, я розумію, що я постараюся зробити його так, що ви не відповідали прямо. Я розумію що прямо ви не можете відповісти. А ось ми з колегами тільки вчора дивилися все-все усю цю презентацію, у нас склалося гостре враження, що підготовлено і виконано цей злочин вкрай професійно. Я пам'ятаю перші дні розслідування, ніхто не міг зрозуміти звідки, ніхто не міг зрозуміти, що сталося. Зараз вже розповіли як знімалися камери, це дійсно супер професійна робота і справді, чому виникли сумніви, ці люди ну не схожі на тих, які працюють професійно, тобто дійсно ними хтось керував. Чому, говоримо, не тільки про ініціатора, а й керівника, організатора, високому професіонала цієї справи. Такі професіонали як ми знаємо, працюють та, тобто працювали або працюють в спецслужбах. Ніяких інших варіантів, жоден бандит ні на якій, може я помиляюся, вам видніше, звичайно, ви з практикою стикаєтеся. Мені здається жоден бандит цьому не навчиться на практиці своїй. Це повинен бути дійсно професіонал. Але більше далі ми дійсно розуміємо, що ці люди були настільки впевнені в тому, що їх ніхто не знайде, що вони нікуди не поїхали, не переховувались і так далі, я значить мені здається, вони були впевнені, що їх прикриють в потрібний момент. Якщо ось мої міркування, якщо вони здаються... якщо я в чомусь помиляюся, ви скажіть. І якщо я не помиляюся, то чи означає це, що люди, які їх прикривали, зараз працюють в спецслужбах, українських та іноземних?

міністр Аваков бреше про покровителя, який повинен" витягнути і захистити", про спеціальні окуляри і фантазує про фотографування машин Андрієм Антоненком для створення дублів машин: "складний технічний злочин, Президент був вражений"

[Арсен Аваков:] Так, в розмові наших підозрюваних є кілька сторінок тексту, де вони апелюють до якогось свого покровителя, який повинен їх витягнути і захистити. Так, ми уважно на це дивимося. Так, злочин було підготовлено понад... продумано і надзвичайно точно, я вам покажу зараз маленьку фотографію, ми вчора про це не говорили. Це дівчина в перуці, спеціальних окулярах, потім вона виходить з іншого місця в іншому одязі, це та особа, яка натискала на кнопку. Ми маємо гіпотези, хто ця особа, але ми не знаємо точно. Тобто, це багатофакторний злочин: розвідка, відхід, побудова маршруту, сховалися після злочину, заклали машини. Пан Антоненко перед цим чомусь весь день бавився тим, що фотографував в цьому кварталі просто стоячі машини. Навіщо, здавалося б, тому що їм цікава була наша гіпотеза. Створити... є такі дублі машин. Заїхав автомобіль Volkswagen, з такими ж номерами, поліція потім після злочину дивиться, чий автомобіль, може чужинець заїхав, а це автомобіль Васі, він тут постійно ж паркується. Вони створювали ці дублі, тобто це складний технічний злочин. Про що ми говорили з паном Зеленським після прес-конференції, де він був теж приголомшений, він мені теж сказав... він же на прес- конференції про це сказав і мені сказав. Замовники, я говорю, ви повинні розуміти, що для того щоб визначити замовників, мені потрібна допомога... мені не вистачить Генеральної прокуратури, слід з СБУ розмовляти і слід розмовляти з Головним управлінням розвідки. Я сьогодні вже з ранку мав контакт з Головою СБУ, він сьогодні зустрівся з головою поліції, ми підключимо певні наші можливості. Це все, що я можу сказати вам.

[Савік Шустер:] Ірина Геращенко, я не представив Ірину, співголова фракції "Європейська Солідарність".

Питання від Ірини Геращенко

[Ірина Геращенко:] Дякую, шановні колеги, ви знаєте моя особиста позиція, звичайно вона багато в чому співпадає з цією заявою, яку вчора зробила "Українська Правда". Очевидно, що коли ти чуєш таку шокуючу інформацію, в першу чергу ти співчуваєш і думаєш про родину та близьких Павла ... і в ці дні хочеться ну згадати його ще раз і побажати мужності близьким, чути весь цей жах. Так само дуже важливо, щоб слідство відбувалося чесно, професійно, важливо що сюди залучені міжнародні експерти і на цьому вам... настояла ще попередня влада, щоби залучити міжнародних експертів, важливо щоби винуватців, організаторів, замовників, а все-таки слідство встановило, а не призначило, дуже важливо дійсно усвідомлювати, щоби визначивши винних... визначивши винних, не відбулася дискредитація в цілому армії, добровольчого руху, волонтерського руху. Те, що правильно в цій студії прозвучало, що в кожній сфері, професії, політиці, в армії, в волонтерах є хороші і погані. Це очевидно. Але тепер запитання. Да, які я хотіла би задати пану міністру. Перше, ви знаєте, нещодавно так само півтора роки тому, так само була затримана одна народна депутатка, яка намагалася взірвати Верховну Раду України, принаймні в цьому її підозрювали, в якому стані ця справа? Я не хочу називати прізвищ всіх, тому що потім виникнуть питання да, але в якому стані ця справа, бо є аналогії. Перше. Друге, ви сказали пане міністре, дуже важливу річ, що замовники та організатори не встановлені, але ви... що це дуже професійні люди. І це підтверджують ці колеги, але ви дали стільки інформації, що я людина не професійна думаю, а ці професіонали які зараз можливо це дивляться, може ви їм підказки якісь їм дали, як ховатися? Чи не видали ви більш інформації, ніж потрібно робити зараз? Третє питання. Чому на цьому брифінгу був Президент так само. адже його там присутність з одного боку вона начебто встановлює винних, а з іншого боку, якщо це закінчиться так само як з депутаткою, яка там щось взривала, а зараз вже і не взривала, то не буде це удар по ньому? І четверте, останнє питання. Кілька місяців тому, в Офісі Президента відбулася публічна нарада, де вам поставили задачу до кінця року дати певні

сигнали по цій справі, інакше може бути звільнення. Чи не пов'язані зараз ці речі між собою? Дуже дякую вам, пане міністр.

міністр Аваков про Президента: "ми надали проміжний звіт під підпис секретний. Він бачив, що ми знаходимося на виході".

[Арсен Аваков:] Дякую за запитання [за вопрос - укр.]. Головне, Ірина дуже добре розуміє, про що ми говоримо, тому що вона дуже багато в цій сфері працювала, і я їй вдячний за цю роботу. У сфері безпеки нашої країни. І головне питання, яке ви задали, то що я озвучую, то що ми дали інформацію і дуже багато інформації, і важливої інформації - чи не допомагаю я нашим опонентам? Так, ми граємо в шахи, так, я даю лише ту інформацію, яку ми вважаємо за потрібне дати. Так, це слідство не завершене. Так, вони розставляють нам сильця і ми розставляємо сильця. Тому тут я, а не поліцейські, я - політична фігура, яка може сказати трошки більше, ніж безпосередній поліцейський. І я на все, що кажу, сьогодні ось отримав спеціально під розпис які факти я можу оголосити, а які - ні. Щоб потім не було цього питання. І при цьому ми говоримо про презумпцію невинуватості, про який говорить... Юрій [Юрій Бутусов] і це дуже важливо. Чому прийшов Президент. Чому прийшов Генеральний прокурор. Тому що це справа, яка розбухує суспільство. Я подзвонив вранці Президенту і подзвонив Генеральному прокурору, ну він знав про це раніше, природно, сказав про те, що акти експертизи підписані, у нас немає підстав більше зупинятися. Ми тримали велику групу поліцейських, яка онлайн, великими бригадами стежила невідступно за всіма цими героями, які хотіли то застрелитися, то, значить, втекти, то ще щось. Це не можна було тримати довго, нам потрібно було йти далі. І ми прийняли рішення. Я сказав, що ми сьогодні з ранку починаємо дії, після обіду буде брифінг, якщо ми встигнемо до цього часу. Президент сказав: "Я приїду". Я кажу: "Ну ми вас вітаємо", те ж саме Генеральний прокурор сказав і природно він був на брифінгу, тому що він знав, він підписував ці підозри. Він точно так само бере на себе відповідальність, він - процесуальна особа, на відміну від мене, і ми вважаємо, що це добре, що є така увага. Для мене це добре, тому що нам необхідна буде допомога і інших інституцій, яких призначає безпосередньо Президент України. Голову СБУ і Головне управління розвідки Міністерства оборони. Ці люди нам дуже важливі для подальшої ось нашої ситуації, пов'язаної з встановленням безпосереднім цих людей. І я вам відповім ще раз, ви напевно знаєте мене дуже давно, на мене дуже складно тиснути. Так, так у нас була розмова і таких розмов було декілька, і з попереднім Президентом і з цим Президентом, і у Президентів, політиків завжди є бажання вирішити всі питання швидко і красиво. Я в цих випадках кажу давайте зробимо не красиво, а зробимо правильно. І я радий тому... просто тоді, коли ми йому на його вимогу, на вимогу громадськості, "Українська Правда" вимагала, ми надали проміжний звіт під підпис секретний. Він бачив, що ми знаходимося на виході. І я буду щасливий, якщо нам вдасться дотягнутися до замовників і щоб все у це повірили. А якщо хтось, якщо ми десь помилилися і про когось думаємо не так, як є насправді, суд вирішить і вони будуть мати можливість захиститися.

[Савік Шустер:] Давид Сакварелідзе

Слово Давида Сакварелідзе

[Давид Сакварелідзе:] В першу чергу... У першу чергу хочу почати з того, що вчора і будучи в супермаркеті десь, я слухав уважно весь брифінг представника МВС. Я теж вважав, що слідство поквапилося поки що оприлюднити всі ці факти, які стосувалися кримінальної справи, також розумів, що будучи політиком, що тут приймали рішення політики, а не слідчі самі. І через резонансність справи, хоч якась реакція або публічна реакція повинна була бути по цій справі. Я абсолютно сам, нікому не дзвонив, всі погодяться, напевно, що у нас непрості відносини з Арсеном Борисовичем і ми не є прихильниками один одного, але я все-таки вирішив... підтримати слідчих, підтримати Україну, яка бореться за свою незалежність, бореться за те, щоб Україна відбулася як держава. Так, мені писало багато хейтерів, мені писало багато моїх знайомих, в тому числі і чомусь дуже для мене, дуже підозріло включилася велика ботоферма, яка відразу почала розганяти "зраду" і так далі. Це окремо треба розслідувати - в інтересах кого

сьогодні входить підключати платних людей, які розганяють якусь інформацію в соціальних мережах. Але це не важливо. І мені писали "Давид ті ж люди тебе два роки тому називали, обзивали рукою Кремля з Михайлом давай пам'ятаємо це". Коли ми там у Верховної Ради стояли і акції протесту проводили, що ми вороги держави розповідали. "Чому ти підтримуєш, враховуючи ось сьогоднішню ситуацію?". Так, ось Аваков залишився пішов і так далі. Це не має значення, тому що якщо ми постійно будемо кричати "зрада" і не будемо підтримувати тих людей, які сьогодні борються, виходити на певні результати у резонансних кримінальних справах, то держава не відбудеться. Що стосується цього випадку, ну природно, ми всі розуміємо, що довіру у правоохоронних органів - воно мізерне сьогодні в Україні. І будь-яка кримінальна справа, з огляду на те, що у нас відсутні перемоги, так, у нас великих кримінальних перемог по боротьбі з корупцією, боротьби організованою злочинністю дуже мало в Україні, практично одиниці або повністю їх немає в цій ситуації. Легко дискредитувати будь-яку справу. Можна сказати, що ну ось вони наліпили будь чергове якесь липове справу, справу шито білими нитками і так далі. Але я, виходячи з супермаркету, коли сидів у таксі задав собі питання, коли слухав прес-конференцію. Будучи прокурором або слідчим, підписався я б під підозру [підозра - укр.] і переконливі чи для мене зібрані факти слідством для того, щоб я пішов по цій ниточці. Звичайно так, я б підписався і чекав би, поки назвуть замовників кримінальної справи. Це раз. Друге. Я був знайомий з Павлом Шереметом, у нас бували розбіжності також. Він... остання наша зустріч відбулася на День Незалежності в американському посольстві. Він сказав, що багато в чому помилявся щодо Грузії, я якось в глибині душі не міг пробачити йому, щоб 90-х він допомагав самопроголошеній "Республіці Абхазія" в створенні Першого абхазького національного якогось, так званого, телебачення і так далі, він потім змінив позицію він перебував в Україна і так далі. У мене природно були підозри, що Путін посилає сигнал, так само як і в випадку Вороненкова, також як і в разі Махаурі, також як і в разі Шеремета. Зверніть увагу, що всі вибухи або вбивства сталися в кілометровому навіть радіусі, в центрі Києва протягом півтора року. Так, тобто, Путін посилає сигнал що, хлопці, в Києві ховатися небезпечно, тобто не біжіть в Україну, там вас ніхто не захистить. Тому, враховуючи також, аналізуючи основний удар і лінію, медійну лінію дискредитації України або спробу дискредитації Україна Російською Федерацією полягає в тому, що в Україні прийшли до влади божевільні кровопивці, бандерівці, несамовиті, які не підкоряються ніяким законам, вони проти іноземців, вони проти журналістів, вони оскаженілі і проти росіян, російського світу, і так далі, і тому подібне. Тому, я б на їх місці, напевно, шукав би тих людей, які краще за всіх дискредитують Україну, ідею сучасної України і боротьбу за свободу України. Хто ці люди? Ці люди - добровольці, ці люди - волонтери, які своєю кров'ю, життям захищають Україну, яка відбулася в останні роки як незалежна держава вперше за історію. Це повноцінна держава, яке фізично бореться за своє... незалежність, за свої території, тому природно цікаво, кому це до чого це дійде. Я б, як прокурор би, діяв би трохи жорсткіше, може бути, я б, наприклад, вимагав би не взяти, зрозуміло що докази по наймолодшій дівчині, я забув прізвище, так, Дугарь, та може бути недостатньо міцні і вони попросили суд взяти її домашній арешт, а не взяти її під варту, я б може бути вчинив би жорсткіше в цій ситуації. Тому, що зараз, як повітря, потрібні свідчення. І я б так само попросив би моїх друзів, і не моїх друзів, які зараз ось розганяють цю "зраду" і сприймають цю кримінальну справу як атаку на добровольців або ось цей закритий і дуже такий сильний енергетичний світ, який мультиплікує, ось зараз якимось ось цей ось цей вчинок, ось ця дія МВС, як напад на себе - не робити такого тому, що не дай Бог, якщо воно все-таки трапиться, і вони будуть так би мовити захищати майбутніх, може бути, можливих вбивць замовного вбивства, то вони змиють і "каналізують" [змиють в каналізацію] весь цей рух, тому я б був би обережним, якщо наприклад, завтра хтось із них виступить і визнає свою вину і розповість весь цей склад злочину, це підставить весь рух. Тому, я всіх прошу бути максимально стриманими і все-таки критично одночасно і якимось спокійно підійти до результатів суду. І останнє. Савік, якщо якщо можна, ось я сьогодні бачив виступ прокурора... Все-таки я б порадив би більше і обережно і скрупульозно підходити хто виступає в судах, хто на якому рівні підтримує або держзвинувачення або виступає в судах, тому що, то що він сьогодні бурмотів, вибачте за... за жаргон, воно якимось ні в що не влазить. Ось мені не сподобалося, коли всі чекають і чекаємо мотиву, а в аргументації свого, значить,

звернення до суду він заявляє, що ось, а ми затримали, значить, дівчину, яка була, значить, заряджена якимись націоналістичними почуттями, яка там на расовому якийсь підґрунті хотіла там підірвати. Вона ж, цього ж ніхто не зрозуміє, це виглядає смішно, тому і я звертаюся ось до керівництва Генеральної прокуратури, підійти з відповідальністю і ретельно розуміти, хто буде виступати в суді і що він буде говорити, і як він буде говорити. Спасибі, я все, закінчив..

Голосування в студії про обґрунтованість підозри

[Савік Шустер:] Так значить, відштовхуючись від того, що говорив Давид Сакварелідзе, що він би підписав. Так, що він би, взагалі-то, погодився з тим, що треба пред'являти підозру у скоєнні вбивства. А ось ви, а вас переконали ось ті докази, про які ви почули сьогодні? Ми зараз не говоримо винен, не винен, ми говоримо про пред'явлення підозри. Чи переконали вас докази, для того, щоб пред'явити підозру тим людям, яким цю підозру пред'явлено? Пульт №19, будь ласка, хто за ним працює... і пульт №27 ще раз.

Голосування....

Так 74% Ні 26%

[Савік Шустер:] Олександр Григорович [Рувін] вибачте, але ми вже тему закінчили. А ви ні слова не сказали, ну.

Виступ Олександра Рувіна. "у нас не збігалися наші результати з тим, на що сподівалося слідство, тому що ми не підтверджували ні Грищенко, ні Кіяна, про те, що вони в цей час перебували нам довелося запросити цього нашого фахівця і нашого колегу з Англії"

[Олександр Рувін:] Можу швидко.

[Савік Шустер:] Ну, давайте, 30 секунд.

[Олександр Рувін:] Ну щоб додати, то що сказав сьогодні Арсен Борисович, і відповіді на питання товариша Бутусова, хотів сказати... Взагалі-то, я народився 20 липня, це був дуже день такий для мене сумний хоча це моє день народження було, я хочу сказати, що нашому інституту 106 років і 100 років з них він проводить портретні експертизи. І у відповідь товаришу....

[Савік Шустер:] 100 років?

[Олександр Рувін:] 100 років проводить... ці експертизи. Рівно 100 років тому провели першу фотопортретному експертизу. Взагалі інститут створили в 1913-му. 106 років ще за царя, указом царя створили цей інститут. Першу ми...

[Давид Сакварелідзе:] Я сподіваюся, не один і той же чоловік, що і 100 років тому...

[Олександр Рувін:] Ні, його прізвище було Петров, ми піднімали ці експертизи і дивилися. Це одна з перших експертиз, був почерк, експертиза документів і, як раз, портретні експертизи. Вони найпростіші, тому що особливості людини і її рухи вони як почерк - їх змінити неможливо. І щоб відповіді ще раз товаришеві Бутусову і всім, хто тут сидить. Наш інститут в цьому році провів до цієї експертизи, їх понад 20 експертиз саме по невербальній поведінці людей. Тобто, це психологічні особливості людини. Кожна людина ходить по своєму, вона руку піднімає по-своєму, він ногу ставить по-своєму. І тут не обов'язково було запрошувати особу з Великобританії, нам достатньо було свого досвіду, ми більше 20 років цим займаємося. Але, з огляду на те, що (буквально 1 хвилина), з огляду на те, що у нас не збігалися наші результати з тим, що сподівався наслідок, тому що ми не підтверджували ні Грищенко, ні Кіяна, про те, що вони в цей час перебували нам довелося запросити цього нашого фахівця і нашого колегу з Англії, і разом ми проводили, не він проводив, комісія разом проводила, ми перевіряли всі відеозаписи, дивилися, як хто ходить, ставить ноги, все інше і прийшли до одного і того ж висновку, який і дав можливість видати ось цю експертизу.

[Савік Шустер:] Дякую, я змушений оголосити рекламну паузу.